

is, dat we er niet gerust op zijn, dat het gericht nadert, de bijl aan den wortel is gelegd, de wan zal worden geschud.

We moeten onze zonde zien. Onze eigen zonde. Onze speciale zonde. De zonde, die de kwaal is juist van ons leven.

Voor de schare heeft Johannes een woord. Maar ook een apart woord voor de tollenaars. En een apart woord voor de soldaten. Daarin wijst hij op hun beroepszonden.

* * *

We kunnen zoo gemakkelijk toestemmen, dat we zondaars zijn. Wie wil dat nu niet!

We kunnen er gemoedelijk bij knikken, als ons wordt herinnerd, dat het kwade ons bij ligt, als we het goede willen doen.

En we belijden mee, dat de onreinheid ons gansche wezen heeft doortrokken, zoodat geen enkele levensbeweging zuiver is in Gods oogen.

Alles wél. Het is de waarheid. Maar zoo kunnen we, eer we 't weten, de behoefte aan verlossing in ons hebben bedweld, door onze zonde te generaliseeren.

We zijn tot alle kwaad geneigd. Maar niet tot alle kwaad evenzeer geneigd.

Wat ontrooft juist ons den vrede en de vreugde over de Komst van Jezus Christus?

Waarom vreezen wij nog den wan, die in Zijn hand is, waarmee Hij den darschvloer komt doorzuiveren?

Welke is onze speciale zonde, waar onze bekeering moet beginnen?

Zijn onze oogen wel open voor onze beroepszonden?

En zijn er dan enkel tollenaarszonden of enkel soldatenzonden?

Zouden er geen handelszonden zijn? En geen kantoorzonden? En geen fabriekszonden? En geen zonden van de keuken? Of van het studeervertrek?

Het is niet mogelijk in ons gecompliceerde leven een opsomming van beroepszonden te geven.

Maar, wat zegt Johannes de Dooper ons op onze vraag: wat zullen wij dan doen?

Waar zit het bij u vast?

* * *

Zie, als we zóó tot de erkentenis zijn gekomen van ons speciale kwaad, dat we minder spoedig zien, omdat het in de beroepsfeer, waarin we leven, wordt goedgepraat, dan, ja dan, heeft Johannes de Dooper bij ons den weg bereid voor den Christus.

Dat we bereiden doet pijn. Het snijdt in ons leven in, gelijk de scherpe snee van de spade, die den weg moet effenen.

Maar dan is er ook behoefte aan Jezus!

Dan hunkert ons hart naar Jezus!

Dan kunnen we niet meer buiten Hem!

Dan gaan we met ons verloren leven naar Hem, die de macht van elke zonde, ook van onze beroepszonden, in ons wil breken, ons doopende met den Heiligen Geest en met vuur.

O Heere, ik kan het niet. Juist mijn speciale zonde, mijn beroepszonde is zulk een huiveringwekkende macht, die mij ketent. Maar wat ik niet kan, kunt Gij!

Ik Lag machteloos gebonden,
Gij komt en maakt mij vrij.
Ik was beylekt met zonden
Gij komt en reinigt mij.
Het leven was mij sterven,
Tot Gij mij op deedt staan....

En wie zoo zijn Heiland ontmoette, die kan, ja die kan nu Johannes den Dooper missen.

De kracht ter vernieuwing, óók van ons beroepsleven, wordt in gemeenschap met Jezus ontvangen.
G. R. K.

KERKELIJK LEVEN.

De werkwijze der Generale Synode.

V. (StoL)

Het eerste artikel gaf een overzicht van de verschillende verbeteringen door de pers voorgesteld. Het tweede hield zich bezig met den eersten maatregel, ter verbetering aangewezenen: verhoging van den tijd, waarin de Commissies vergaderen voor de Synode weer in pleno vergaderd.

Het derde gaat hierop nog even door en bespreekt voorts de tweede „verbetering“: behandeling der onderwerpen volgens het agendum.

Het vierde bespreekt de aanbevelingen, veranderingen, waarvan het eene naar komt op tijdsdistributie en het andere op een verbreding van de opdracht aan de Synodale Commissies.

Om aan het oavel, waaraan de Utrechtsche Synode leed, een einde te maken, verwachten wij derhalve van tweemaal verandering heil.

Ten eerste behoort o.i. de geheele eerste week, uitgezonderd de opening, te worden gereserveerd voor het commissoriaal onderzoek, behalve natuurlijk, wanneer het agendum zeer schraal zou zijn.

En ten tweede moet de praeses, als hij voorziet dat alle zeilen zullen moeten worden bijgezet, met de Synode in overleg treden om tot een goede distributie van den tijd te komen. Zoo behoort men voor nachtsessies, diktatorschap of hoe men het ook noemen wil, niet te vreezen. En de praeses zelf heeft ook niet zoo angstig te waken dat zijn leiding op deze klip zal stran-

den. Want hij vaart op het veilige kompas van het Synodale besluit.

Wij voor ons gelooven, dat deze beide maatregelen ook toereikend zullen zijn en dat er naar geen andere behoefte gezocht.

Of men moest nog eens een extra dringend beroep willen doen op de afgevaardigden om kortheid in het spreken te betrachten.

Ik zeg: een extra dringend beroep. Want een dringend beroep heeft de praeses der Utrechtsche Synode herhaaldelijk gedaan.

Zulke beroepen helpen weleens. Maar de kracht is er spoedig af.

Ook van een extra dringend beroep verwacht ik niet veel.

Onze landaard komt toch spoedig weer boven. Het is mij opgevallen, hoe buitenlanders de kunst verstaan om op vergaderingen kort en kernachtig te spreken.

In het Zuiden van Europa is bijna ieder een spreker. Maar tenzij hij obstructie wil drijven maakt hij het kort. Het Nederlandsche volk echter telt tal van zwijgers. Maar de anderen, die spreken, nemen gewoonlijk den tijd van de zwijgers er bij.

Ons parlement en onze gemeenteraadsvergaderingen muntten uit door breedsprakigheid.

En als de burgemeester van Amsterdam het waagt even op te merken, dat over eenige dagen de discussies over de begrooting 25.000 gulden zullen hebben gekost, krúgt hij den wind van voren en van achteren.

Ook onze kerkeradsvergaderingen kunnen soms zoo gezellig lang duren. Als het niet laat geworden is, heeft men het gevoel alsof men niets heeft uitgevoerd.

Dat iets daarvan ook op onze Synodes overslaat, heeft niets heerevendens.

Het eenig afdoende middel daartegen is niet een extra dringend beroep, maar tijdsdistributie.

Het zou zeer wenschelijk zijn, wanneer deze voorstellen ter verbetering van de werkwijze der Synode tijdig in de kerkeraden besproken werden.

De pers mag natuurlijk niet met voorstellen ter Synode komen.

Ook een praeadvisieerend lid, h.v. een hoogleraar, mag dat niet.

Alleen de afgevaardigden der kerken bezitten dit voorrecht.

Wanneer een kerkeraad ze echter tot de zijne maakt en die hij voorkeur langs den weg van classis en Particuliere Synode ter Generale Synode brengt, komen ze op het Synodaal agendum.

Nu weet men, dat de weg, hier aangewezen, een lange is.

Men moet dus niet wachten tot het volgende Synodejaar.

Men kan er in den loop van dit jaar reeds mee beginnen.

Als ze dan in 1925 op de Particuliere Synode komen, gaat men veilig en zeker.

Trouwens, deze voorstellen zijn gewichtig genoeg om ze eens rustig te bespreken.

Eitterzaard komen hiervoor vooral die werken in aanmerking, waarvan een predikant of onderling te Utrecht Synodelijk was, ofschoon de andere niet zijn uitgesloten.

Dan bestaat er de kans, dat zulke voorstellen in Assen reeds bij het begin der Synodale vergadering worden overwogen en dat die Synode, welke nu reeds op een stapel werk kan rekenen, daarvan de vruchten plukke.

Natuurlijk vraag ik niet, dat alleen onze voorstellen worden overwogen.

In ons eerste artikel — ik mag er wel even aan herinneren — vindt men ook andere.

Men wege en keure.

— **Een veteraan.**

Op 1 Februari is het voor een oud-strijder en nog steeds-strijder, zoo God wil, een ontroerende dag.

De alom in den hand bekende heer Jb. van Oversteeg, zal dan 40 jaren als amannensis aan onze Vrije Uni versiteit zijn verbonden.

Gedurende dien tijd is hij niet alleen amannensis geweest, maar hij was een factotum. Op velerlei gebied was hij thuis. Voor De Kuyper stond hij ook in de politiek dag en nacht klaar. Hoe dapper hij zich in den politieken strijd heeft gevoerd, is niet te gelooven. De Bond onzer jongelingen kon rekenen op zijn werkkraft. Ook diende hij de kerk van Amsterdam als onderling.

Het vóórvorige en het vorige jaar moest hij alles neerleggen. Ziekte noopte hem tot nietsdoen. Maar zijn nietsdoen was ook doen. Toen ik hem in Sonnevank bezocht, vond ik hem aan het plannen smeden voor de propaganda voor onze Universiteit.

Toch leefde in veler hart de vrees, dat hij het gebouw der Vrije Universiteit niet weer zou terugzien. Niet zoodra was zijn temperatuur gedaald of ze begon weer te stijgen.

Maar de Heere nam hem niet weg. Integendeel. Sedert maanden zit hij weer op zijn bureaustoel in zijn werkkamer.

Veel arbeid moest hij prijs geven. Maar de arbeid als amannensis mocht hij gelukkig hervatten.

Want in onze Vrije Universiteit leeft hij. Zou in onzen tijd, waarin zooveel jubilarissen worden gehuldigd, zijn jubileum onopgemerkt mogen voorbijgaan?

Ik zou haast zeggen: wanneer er geen jubileumhulde bestond, moest ze voor hem worden uitgevoerd. Waartlijk, er zijn er wel gejubileerd, die tienmaal

minder voor ons Gereformeerde volk hebben gepresteerd. Oud-studenten, die vroeger zoo graag met hem eens een praatje maakte! in dat hokje, dat hij de verbouwing is gesloopt, politieke vrienden, geestelijke vrienden, jongelingen, het zal u welkom zijn te vernemen dat er een huldigungscomité is opgericht.

Is Ferwerda, de geroutineerde in zulke aangelegenheden, is er voorzitter van.

De heer S. Bakker de penningmeester. Zijn adres kunt gij gemakkelijk onthouden. Het is: Bureau „De Standaard“.

Als gij ons blad ontvraagt schrijven we 12 Januari, 1 Februari is de huldigungsdag.

Gij kunt nu zelf wel nitrekenen, hoe weinig tijd er tusschen ligt en dat dus de geldelijke bijdragen niet druppelen mogen, maar regenen moeten.

Gelieve daarom, zoodra ge dit stukje gelezen hebt, ons blad even neer te leggen en een postwissel te schrijven.

Bij voorbaat onzen dank.

— **Nabetrachting.**

Hier en daar wordt nog nabetrachting gehouden over den „Tiendaagschen Veldtocht“.

Wij ontvingen er een brief over. Ook kon men in een enkel persorgaan er iets over lezen.

Een paar kleine oproerkingen.

Wanneer een predikant in bedoelde tien dagen zelf gaarne negen of tienmaal preeken wil, ondanks de aanbieding van den kerkeraad, dan is het natuurlijk beter daartegen geen bezwaar te maken. Alleen is het dan te hopen, dat de geestelijke maar zijner hoorders zooveel voedsel niet alleen opnemen, maar ook verteren kan.

De tweede Kerstdag als kerkdag afschaffen is geen nieuwigheid, maar uit het hart onzer vaders gegrepen. Dat de tweede dagen werden aangehouden, geschiedde voornamelijk om de zwakheden van het volk. Men redeneerde volkomen terecht, dat het volk beter naar de kerk kon gaan, dan zich aan uitspattingen overgeven. Doch zouden in dit opzicht onze tijd en onze Gereformeerden niet wat veranderd zijn?

Wanneer het zenuwgestel van een predikant meer lijdt onder de kritiek van sommige gemeenteleden dan onder den Tiendaagschen Veldtocht, handelt hij het verstandigst hiervan nooit iets te laten blijken. De kritiek zal hierom niet zwijgen. Wat meer rust rond Kerstmis en Nieuwjaar zal hem misschien niet in psychisch evenwicht brengen, maar het zal hem toch zeker geen kwaad doen.

Voor verdere nabetrachting zie ik op het oogenblik geen reden meer.

HEPP.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN.

Sociale Vrede.

III.

In het eerste artikel is beloofd, dat uit het begrip maatschappij voortvloeit, dat de sociale vrede bestaat in de harmonische ontwikkeling van alle geledingen. Het tweede artikel sloot zich daarbij aan en zette uiteen, dat deze zelfde beschouwing van den socialen vrede geëischt wordt door den inhoud van het begrip vrede.

Wat onder socialen vrede is te verstaan, zal thans wel duidelijk zijn.

Het is m.i. niet noodig nog eens te herhalen wat in de vorige artikelen werd beloofd, en deze vrede spreekt ons dus van eenheid, van harmonie in de ongelijkheid. Daarmee betreden wij een ander terrein, dat wij niet stilzittend kunnen voorbijgaan, en wel het terrein der sociale ongelijkheid. Dit hangt, zooals uit het voorgaande ons bleek, ten nauwste met den vrede op maatschappelijk terrein samen, en wij kunnen in dien vrede geen recht inzicht ontvangen, wanneer de ongelijkheid ons vreemd blijft. Nu heb ik over die ongelijkheid, en bij de vaststelling van het begrip maatschappij, en bij de beschouwing van het begrip vrede, reeds terloops gesproken. Ik wees er reeds op, dat in de werkplaats des levens en in de vervulling van de cultuurtaak niet ieder eenzelfde plaats inneemt of eenzelfde arbeid verricht, doch hier komt die ongelijkheid uitvoeriger ter sprake, en kan zij afzonderlijk behandeld worden. Daarbij hebben wij ons niet alleen rekenschap te geven van haar wezen, maar ook van haar ontstaan en grond, van haar verwording en versterking, en zoo ligt er een gansch veld van onderzoek voor ons open.

De eerste vraag is: waarin bestaat de sociale ongelijkheid?

Bij de beantwoording van die vraag wil ik op den voorgrond stellen, dat het probleem der sociale ongelijkheid iets anders is dan wat wij noemen de sociale quaestie. Die beide mogen niet vereenzelvigd, want terwijl de laatste een actueel, contingent karakter draagt, de maatschappelijke ongelijkheid er altijd is. Zij kan er zijn zonder een sociale quaestie, maar omgekeerd is dit niet mogelijk. Want wat is de sociale quaestie? Of liever: wat is de sociale quaestie van deze eeuw? Iedere tijd kent immers zijn maatschappelijke vraagstukken, en in iedere eeuw is de gedaante, de kleur, de scherpte, of hoe men het noemen wil, van die problemen weer anders. Dat karakter wijzigt zich naar de omstandigheden, en ondergaat den invloed van de

ontwikkeling vervormt. Wel is er alle tijden gelijk blijft andert, en probleem i die verdoel deelende g

Daarover Het zal en in heril gerechtighe of aller d dat elk o is, welke hoedanighe en arbeids lichaam ge brek of al dan moet i dan moete en nooddr male same Wanneer e verzwakt v de gezond de kracht de het oor te schappelijk lende leden ongelijkheit in waarde noodig hel ten ontvar werking er heel zijn. Welnu : Zoo sta Het gaat gerechtighe Bij den vermagerin wij de sch schoef gelr existentie in overvlo Een quese uit versch rinking als moral; d door de r den arbeid van het l op eigen n scappelijk geen socia op te los van den es de disharm mate verer

Thans ke Ook dez menschele In en s hart; is e een oog; z heeft van een eigen waardij. Z vol onder verhoogd leermeele industriële de pen en kunnen do loos werk en wie ka niet, of z kan geen in die onze lijkheid me over die v vindt gij he Welke geb hebben op die rijke beeld van Op deze Vooral c Hoe mo lost? Bij die g cipiële is de levens-gedaan, g christendon trasteren Bier vorm en de re Een tegens door het w zaak van e instantie t de ontken kan ik ovs